

Aikibudo Terminologie

Andy Nagels

27 oktober 2012

合気武道

合
気
武
道

Disclaimer

De vertalingen in dit document zijn gemaakt door mezelf, m.b.v. officiële documenten, moderne technologie en mijn eigen kennis van het Japans. Daar ik echter geen expert ben in de Japanse taal, is het mogelijk dat er fouten staan in dit document. Naarmate mijn kennis van Aikibudo en Japans stijgt, zal ik de nieuwe kennis die ik heb opgedaan dan ook gebruiken om dit document na te kijken en te corrigeren.

Dit document is dus niet als finaal te beschouwen. Het wordt reeds vrijgegeven omdat het kan helpen bij het onthouden van de technieken.

Opmerking: *De laatste versie kan gratis gedownload worden van de volgende url:*
<http://c.dommel.be/aikibudo.html>.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	De Japanse taal	1
3	Uitspraak	2
4	Algemene terminologie	2
4.1	Algemeen	2
4.2	Richtingen en gebieden	2
4.3	Acties	3
4.4	Lichaamsdelen	3
4.5	Andere begrippen	3
4.6	Leerstof	3
5	級の技Kyū technieken	4
5.1	6de kyū [SHOKU]	4
5.2	5de kyū [SHOKU]	5
5.2.1	Algemeen	5
5.2.2	技Technieken	5
5.3	4de kyū [CHUKYU]	6
5.3.1	Algemeen	6
5.3.2	技Technieken	6
5.4	3de kyū [CHUKYU]	7
5.4.1	Algemeen	7
5.4.2	技Technieken	7
5.5	2de kyū [JOKYU]	8
5.5.1	Algemeen	8
5.5.2	技Technieken	8
5.6	1ste kyū [JOKYU]	9
5.6.1	Algemeen	9
5.6.2	技Technieken	9
6	段の技Dan technieken	10
6.1	第一段1ste dan	10
6.1.1	Algemeen	10
6.1.2	技Technieken	10
6.2	2de dan	11
6.2.1	Algemeen	11
6.2.2	技Technieken	11
6.3	3de dan	12
6.3.1	Algemeen	12
6.3.2	技Technieken	12
7	表技 Omote waza	12
	基本投げ技 Kihon nage waza (7 technieken)	13
	基本押え技 Kihon osae waza (6 technieken)	14
	雄用技投げ技 Oyō waza nage waza (間- 近間)	15
	雄用技押え技 Oyō waza osae waza (間 - 近間)	15
	和の精神 Wa no sei shin	15
	乱取り Randori	15
	形大東流 - ？ Kata daitō ryū - ikajo	15

8	Tenshin Shōden Katori Shintō Ryū	16
8.1	Algemeen	16
8.2	6de kyū	17
8.2.1	構之kamae	17
8.2.2	技Technieken	18
8.3	5de kyū	18
8.3.1	kata	18
8.3.2	bo jutsu	18
8.4	4de kyū	19
8.4.1	kata	19
8.5	3de kyū	19
8.5.1	kata	19
8.6	2de kyū	19
8.6.1	kata	19
8.7	1ste kyū	20
8.7.1	kata	20
8.8	第一段1ste dan	20
8.8.1	kata	20
8.8.2	extra	20

1 Inleiding

Dit document bevat termen die gebruikt worden in aikibudo.

2 De Japanse taal

Alvorens we de berippen bekijken, dient een korte uitleg gegeven te worden over de Japanse taal.

Japans is opgebouwd uit 3 grote onderdelen: *hiragana*, *katakana* en *kanji*.

Hiragana en katakana zijn allebei een *phonetisch* alfabet. Dat wil zeggen dat het symbolen voorstelt, die een klank uitbeelden. Japans heeft dus geen aparte letters, zoals de meeste Westerse alfabetten.

Hiragana wordt gebruikt om zinnen te vormen en grammatica toe te passen op de Japanse taal. Het toont hoe Japans wordt uitgesproken.

Katakana bevat dezelfde klanken en enkele extra klanken. Het is ontstaan om de verschillende buitenlandse termen te kunnen uitspreken. Zo worden bvb. namen van niet Japanners in katakana geschreven.

Kanji zijn de meer complexe Japanse symbolen, die woorden en begrippen voorstellen. Ook Japanse namen en plaatsnamen worden meestal met kanji geschreven. Om te weten hoe deze symbolen worden uitgesproken, wordt gebruik gemaakt van hiragana, omdat hiragana een phonetisch alfabet is dat klanken in beeld brengt.

Romaji is een westerse schrijfwijze van Japanse klanken. Het wordt in Japan ook gebruikt om op een computer te typen. Het is deze schrijfwijze, die het mogelijk maakt voor mensen die geen Japans kennen, om Japanse termen correct uit te spreken.

Furigana zijn kleine symbolen boven de kanji die in hiragana weergeven hoe de kanji moet worden uitgesproken.

In de tabel hieronder, kan je een overzicht vinden van de verschillende alfabetten, ter verduidelijking van bovenstaande uitleg.

Nederlands alfabet	Hiragana	Katakana	Romaji
a	あ	ア	a
k	bestaat niet	bestaat niet	bestaat niet
bestaat niet	か	カ	ka

Tabel 1: Een kleine vergelijking ter verduidelijking

De begrippen in dit document, zijn op volgende manier weergegeven:

Nederlandse omschrijving | Japanse term [met hiragana uitspraak boven de kanji] | romaji uitspraak

De technieken zijn echter te lang om op die manier weer te geven. Zij staan dus onder elkaar:

*Nederlandse term
Japanse term [met hiragana uitspraak boven de kanji]*

3 Uitspraak

Een aantal letters worden iets anders uitgesproken in de romaji uitspraak, t.o.v. het Nederlands. Het is interessant om dit even te lezen, om zo geen verkeerde uitspraak te leren voor de techniek.

j: |zj| zoals in strandjanet, **J**efke, ... (en NIET zoals in **J**ommeke)

ch: |tsj| zoals in **ts**joeke **ts**joeke tuut tuut

sh: |sj| zoals in **ch**oco, **sh**ampoo, ...

u: korte |oe| zoals in nen **toek** **oep** aa bakkes, vake en **moeke**, ...

ō of ou: lange |o| zoals in **boot**

ū of uu: lange |u| zoals in **vuur**

4 Algemene terminologie

4.1 Algemeen

basis/oorsprong/standaard	基本 <small>きほん</small>	kihon
de kunst van het veilig vallen	受身 <small>うけみ</small>	ukemi
actieve partner	取り <small>とり</small>	dori
controle	押さえ <small>お</small>	osae
techniek	技 <small>わざ</small>	waza
houding	構え <small>かま</small>	kamae

4.2 Richtingen en gebieden

rechts	右 <small>みぎ</small>	migi
links	左 <small>ひだり</small>	hidari
achterwaarts	後ろ <small>うし</small>	ushiro
voorwaarts	前 <small>まえ</small>	mae
bovenste graad	上段 <small>じょうだん</small>	jōdan
midden	中段 <small>ちゅうだん</small>	chūdan
grond	土 <small>ど</small>	do

4.3 Acties

worp	投げ な	nage
kopstoot	頭突き ずつ	zutsuki
trap	蹴り け	keri
wurging	絞殺 こうさつ	kōsatsu
omkering/terug sturen	返し かえ	gaeshi
zijwaartse trap	横蹴り よこけ	yoko keri
stoot	突き つ	tsuki

4.4 Lichaamsdelen

lichaam	体 たい	tai
hand	手 て	te
elleboog/elleboogstoot	肘 ひじ	hiji
knie	膝 ひざ	hiza
pols	手首 てくび	tekubi
onderarm	小手 こて	kote
schouder	肩 かた	kata

4.5 Andere begrippen

schroef/veer van horloge	捻子 ねじ	neji
uitwendig	表 おもて	omote
tabel	表 ひょう	hyō

4.6 Leerstof

verwijdering van het lichaam	体捌き たいさば	tai sabaki
valtechnieken	受身技 うけみわざ	ukemi waza
stoottechnieken	突き技 つ わざ	tsuki waza
traptechnieken	蹴り技 け わざ	keri waza
?	? [ほじょうんど]	hojo undo
vrij gevecht	乱取り らんど	randori

5 級の技Kyū technieken

5.1 6de kyū [SHOKU]

verwijdering van het lichaam <small>たいさば</small> 体捌き tai sabaki	?
	? [いりみ] irimi
valtechnieken <small>うけみわざ</small> 受身技 ukemi waza	?
	? [おいりみ] o irimi
stoottechnieken <small>つゝわざ</small> 突き技 tsuki waza	achterwaarts <small>うし</small> 後ろ ushiro
	?
	?
	?

5.2 5de kyū [SHOKU]

5.2.1 Algemeen

5.2.2 技Technieken

5.3 4de kyū [CHUKYU]

5.3.1 Algemeen

5.3.2 技Technieken

5.4 3de kyū [CHUKYU]

5.4.1 Algemeen

5.4.2 技Technieken

5.5 2de kyū [JOKYU]

5.5.1 Algemeen

5.5.2 技Technieken

5.6 1ste kyū [JOKYU]

5.6.1 Algemeen

5.6.2 技Technieken

6 段の技Dan technieken

6.1 第一段1ste dan

6.1.1 Algemeen

zwarte gordel/persoon die een rang heeft

ゆうだんしゃ
有段者

yūdansha

1ste dan

だいいちだん
第一段

daiichi dan

6.1.2 技Technieken

?

? [ひらき]

hiraki

---

weegschaal worp

てんびんな
天秤投げ

tenbin nage

---

veer/schroef van horloge onderarm omkering

ねじこてがえ
螺子小手返し

neji kote gaeshi

?

ねじこてがえ
螺子小手返し

6.2 2de dan

6.2.1 Algemeen

2de dan
だいにだん
第二段
daini dan

6.2.2 技Technieken

6.3 3de dan

6.3.1 Algemeen

3de dan
だいさんだん
第三段
daisan dan

6.3.2 技Technieken

7 表技 Omote waza

基本投げ技 Kihon nage waza (7 technieken)

interval en ruimte laten - lijn van het lichaam

間合と間 - 体の線

ma ai to ma - tai no sen

(met) achterkant (vuist) (naar) zijkant van het gezicht slagen

うらよこめんうち
裏横面打ち

ura yoko men uchi

naartoe gaan en neerslaan

むか だおし
向え倒し

mukae daoshi

achterwaartse val

うしろうけみ
後受身

ushiro ukemi

(met) voorkant (vuist) (naar) zijkant van het gezicht slagen

おもてよこめんうち
表横面打ち

omote yoko men uchi

worp in elke richting

しほうなげ
四方投げ

shihō nage

achterwaartse val

うしろうけみ
後受身

ushiro ukemi

hoge stoot

つじょうだん
突上段

tsuki jōdan

elkaar kruisen

ゆき ちが
行き違え

yuki chigae

achterwaartse val

うしろうけみ
後受身

ushiro ukemi

stoot naar het midden

veer/schroef van horloge onderarm omkering

tsuki chūdan

neji kote gaeshi

mae ukemi

? mouw vastpakken

?

voorwaartse val

りょうそでど
?袖取り

ryō sode dori

tenbin nage

mae ukemi

?

?

achterwaartse val

do soku te dori

hachi mawashi

ushiro ukemi

? handen vastpakken

heup worp

voorwaartse val

ryō te dori

koshi nage

mae ukemi

基本押え技 Kihon osae waza (6 technieken)

interval en ruimte laten - lijn van het lichaam

間合と間 - 体の線

ma ai to ma - tai no sen

stoot op middenhoogte ?[?] tsuki chūdan (beide handen achter de rug vastpakken) ryō te ippo dori	in een achterwaartse beweging de elleboog breken ?[?] ushiro hiji kudaki elleboog naar gezicht, opzij trekken na verlies evenwicht robuse	schouder gewricht ?[?] kata kansetsu schouder gewricht kata kansetsu
(gi onder de schouder vastpakken) kata sode dori	pols breken kote kudaki	schouder gewricht kata kansetsu

---

interval en dichtbij - lijn van het lichaam

間合と近間 - 体の線

ma ai to chikama - tai no sen

ushiro kata dori

eri jime yuki chigae

ude kansetsu

ushiro ryō te dori

shiho nage

kata kansetsu

ushiro uwate dori

mukae daoshi

kata kansetsu

雄用技投げ技 Oyō waza nage waza (間- 近間)

technieken voor mannen werp technieken (ruimte laten - dichtbij)

雄用技投げ技 (間 - 近間)

oyō waza nage waza (ma - chikama)

雄用技押え技 Oyō waza osae waza (間 - 近間)

technieken voor mannen werp technieken (ruimte laten - dichtbij)

^{およう わざおさ} ^{わざ} ^ま ^{ちかま}
雄用技押え技 (間 - 近間)

oyō waza osae waza (ma - chikama)

和の精神 Wa no sei shin

geest in harmonie

^わ ^{せいしん}
和の精神

wa no sei shin

---

voorwaarts en achterwaarts - lijn van het lichaam

前と後- 体の線

mae to ushiro - tai no sen

乱取り Randori

vrij gevecht

乱取り [らんどり]

randori

---

zacht gevecht (ruimte laten - lijn van het lichaam)

^{じゅう} ^{らんど} ^ま ^{たい} ^{せん}
柔の乱取り (間 - 体の線)

jū no randori (ma - tai no sen)

形大東流 - ? Kata daitō ryū - ikajo

8 Tenshin Shōden Katori Shintō Ryū

8.1 Algemeen

de weg van de hemel gewijdt aan de positieve legende van het Katori altaar

てんしんしょうでんかとりしんとうりゅう
天真正傳 香取神道流
tenshin shōden katori shintō ryū

8.2 6de kyū

8.2.1 構え kamae

bovenste/hoge houding
<small>じょうだん かま</small> 上段の構え
jōdan no kamae
houding met de katana gericht naar de ogen van de tegenstander
<small>せいがん かま</small> 青眼の構え
seigan no kamae
boog onder een hoek
<small>こ</small> 弧かすみ
ko gasumi
hand naar achteren onder een hoek
<small>てうらあ</small> 手裏かすみ
te ura gasumi
rechter lagere houding
<small>みぎげだん かま</small> 右下段の構え
migi gedan no kamae
linker lagere houding (omgekeerde lagere)
<small>ひだりげだん おかま</small> 左下段の構え
hidari gedan no kamae (gyaku gedan)
schaduw houding
<small>いん かま</small> 陰の構え
in no kamae
schuine houding
<small>しゃ かま</small> 斜の構え
sha no kamae
rechter hoge houding
<small>みぎじょうだん かま</small> 右上段の構え
migi jōdan no kamae
linker hoge houding
<small>ひだりじょうだん かま</small> 左上段の構え
hidari jōdan no kamae
? houding
? [しんのかまえ]
shin no kamae
? onder een hoek
? [おかすみ]
o gasumi
lager zitten (in houding)
<small>すわ げだん かま</small> 座り下段(の構え)
suwari gedan (no kamae)
vogelstand
<small>とり</small> 鳥
tori

8.2.2 技Technieken

Alleen en in kumitachi.

uitrol van een winding
巻き打ち maki uchi
uitrol zijkant van het gezicht
横面打ち yokomen uchi
uitrol naar de grond (volledige snijbeweging van boven naar onder)
土打ち do uchi
bodem ontvangen
土受け do uke
punt katana laten zakken en katana wegsteken
?[?] noto

8.3 5de kyū

8.3.1 kata

?
?
ken no kata
?
?
bo no kata
?
?
kusanagi no ken (iai goshi)

8.3.2 bo jutsu

Alleen en in kumitachi.

?
?
yokomen uchi
?
?
do uchi
?
?
sune uchi

8.4 4de kyū

8.4.1 kata

?

?

itsutsu no tachi (kiri komi)

?

?

nuki tsuke no ken (iai goshi)

8.5 3de kyū

8.5.1 kata

?

?

nanatsu no tachi (kiri komi)

?

?

nuki uchi no ken (iai goshi)

?

?

seri ai no bo (uchi komi)

8.6 2de kyū

8.6.1 kata

?

?

kasumi no tachi (kiri komi)

?

?

sune hishigi no bo (uchi komi)

?

?

itsutsu no naginata (kiri komi)

?

?

uken (iai goshi)

8.7 1ste kyū

8.7.1 kata

?
?
haka no tachi (kiri komi)
?
?
saken (iai goshi)
?
?
happo ken (iai goshi)

8.8 第一段1ste dan

8.8.1 kata

Een perfecte kennis is vereist van alle voorgaande technieken.

8.8.2 extra

- Houding van het lichaam en perfectie van de posities: shisei
- Uitgesproken expressie van kime, zanshin en kiai
- Kennis van de kobudo termen en de verschillende onderdelen waaruit een katana is opgebouwd